

ikke at ville være formaalstjenligt. Se hen til selve Anstaltens Virksomhed! Vilde den dog ikke langt bedre kunne udfolde sig et andet Sted, hvor de Forsøg, der skulle gjøres, ogsaa kunde foretages paa Forsøgsmarken. Jeg tror ikke, at Landbohøjskolens Forsøgsmark, der ligger midt i Kjøbenhavns Kuldampe og Røg, giver fuldstændig Garanti for, at det just er Resultaterne derfra, vi skulle tage Exempel af omkring i Landet. Dernæst vil der være en anden Ting at overveje, og det er, at vort Rige siden 1856 er gaaet tilbage fra 100 til 60 pCt., de 40 pCt. ere fjernede med Hertugdømmerne — og at samtidig Hovedstaden er voget med 40, ja, maaffte med 50 pCt. Den Gang var Kjøbenhavn dog Hovedstaden for et større Monarki; nu have vi en dobbelt saa stor Hovedstad til de 60 pCt. af Monarkiet. Det er økonomisk, politisk, socialt uforstandigt at koncentrere al Virksomhed i et Lands Hovedstad, naar Hovedstaden er bleven saa stor, at man siger: Det er den største Hovedstad i Verden i Forhold til Landets Størrelse og den truer jo med at blive endnu større; man kan jo endog høre den Theori fremsætte: Vi ere Hovedfognet, vi ville herste uden at kjonere, det hele øvrige Land er kun Annek. Hvad der ikke er blevet fuldt ud gjenneført, følger efter i Praxis. Her koncentrerer sig Alt. Tag Finantsloven og de Planer op, som man ikke blot fra Krigsministeriets Side, men ogsaa fra de civile Ministeriers Side har med Hensyn til Udførelsen af Foretagender her i og om Kjøbenhavn, og de ville se, at ei blot til Embedsmænd og Vignende, ei blot til Samlinger og lignende Almenforanstaltninger for hele Landet, men til Bygninger, som alle disse forskellige Ting kræve, famler man Landets Skatte i en saa overvældende stor Procent her i Kjøbenhavn, at vi nok kunne begynde at blive betænelige derved. Saa er der en anden Side, for ikke at opholde mig for længe herved: Ere De overbeviste om, at Kjøbenhavn er det allerbedste Sted at sende alle de unge Mennesker hen, der skulle have den Smule Uddannelse? Der kunde vel nok være dem, der ere noget i Tvivl i saa Henseende. Derfor siger jeg: Skulle vi til — og det kan være muligt — en Millions Udgift til Landbohøjskolen, saa lag Resten til, sælg de uhyre store Arealer derude midt i Kjøbenhavn, der ere saa overordentlige kostbare, og anstaf en øvre i Sylland s. Gr.; en ordentlig større Herregaard — hvem veed, om ikke en eller anden Herremand kunde faae i Sinde til et saa verdædigt Formaal at skjenke os de fornødne Arealer — og indret Dem efter Tidens Krav

en forstandig Landbohøjskole med Grundlag, med Fundamenter i en Række, en talrig Række af Landbrugs-skoler omkring i Landet, som almindeligvis give de mindre og større Jordbrugere, der ville møde, en god Uddannelse for deres vigtige Gjerning i Samfundet. Lad saa dem, der have Vidnesbyrd og Attester fra saadanne Skoler, gaa ind paa Landbohøjskolen uden at tinge med dem om nogle Kroner fra og til, paa de bedst mulige Vilkaar, i hvert Fald naar de ere uden pekuniær Evne. Men det Grundlag savnes jo fuldstændig her. Her er kun Løkkemidler i Form af Fripladser, men uden Krav paa Jorddannelse, til at føre saa mange unge Mennesker til Kjøbenhavn som muligt. Et Hovedpunkt for mig, naar vi komme til at revidere Lovgivningen om Landbohøjskolen og skulle til at give yderligere Bevillinger, er altsaa dette: Flyt Skolen, læg den et andet Sted, selv om man, som ytret før, ikke kan komme til Andet end til at tage en af vore egne større Herregaarde i Nordsjælland til Indretning af en saadan Skole, selv om vi ikke kunne faae den til Sylland, hvad jeg vilde anse baade for retfærdigt overfor Provindsen og fornøftigt i og for sig, fordi Østjylland fornømtlig vilde betegne de klimatiske Forhold og Jordbrugsforholdene mere almindeligt for hele Landet, maaffte være bedre egnet i saa Henseende end noget andet Sted. Jeg har nu fremsat disse Tanker derom, og jeg vilde ønske, at jeg kunde vinde Profelyter for disse Anstuelser, der alt ere fremsatte skriftlig i en Antydning og siden mundtlig fremsført her af det ærede Mindretal i den saakaldte Kommission, — som for Resten ikke blev til nogen Kommission, jævnfør Ministerens endelige Skrivelse til Finantsudvalget i Fjor. Med Hensyn til Forslagets Forhold til Bevillingsmyndigheden har jeg ogsaa med megen Interesse set paa dette Forslag som et sandt Tidens Varn. Jeg møder her i § 1 den Bestemmelse, at Forøgelsen af Antal-let af faste Lærere og Lektorer kan bestemmes ved Bevilling paa Finantslovene. Det er naadigt, at vi virkelig endnu have Finantslove, der kunne bestemme flere Lærere til en eller anden Anstalt — tidligere var det jo ganske naturligt, nu skal det nævnes. Ligeledes kan Friboligerens Antal forøges ved Finantslovene, Forsøgslaboratoriets Uddivelse o. s. v. bevilges gennem den aarlige Finantslov; Forøgelsen af Honorar o. s. v. kan bevilges ved de aarlige Finantslove, og det Samme staar der i § 5 med Hensyn til Bedligholdelse o. s. v. I § 2 staar der derimod ikke Noget om, at der skal bevilges Noget ved Finantslove; der staar da blot,